

GARANCIA

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY
A vidékért kezkeskedünk

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG HETILAPHOZ

XVI. ÉVFOLYAM 6. SZÁM 2022. DECEMBER

3. OLDAL

**NÖVEKVŐ
HITELEZÉS
ÉS KEZESSÉG-
VÁLLALÁS**

4. OLDAL

**TERVSZERŰEN,
MAGAS SZINTEN**

6. OLDAL

**AZ ŐSHONOS
ÁLLATFAJTÁK
MEGŐRZÉSÉT
SEGÍTŐ
TÁMOGATÁS**

Interjú

TOVÁBBRA IS FÓKUSZBAN AZ AGRÁRHITELEZÉS

Az OTP Bank meghatározó jelentőségű ügyfélkörként tekint a mikro- és kisvállalkozásokra, köztük az agrárvállalkozásokra is. A hitelintézet a mezőgazdaság és az élelmiszeripar finanszírozásában a mostani változó, szigorodó nemzetgazdasági, hitelezési feltételek mellett is kiemelkedő üzleti lehetőséget lát, és hitelpiaci részesedésének további növelésére törekszik az agrárszektor kiszolgálásában. Mindehhez termékei és szolgáltatásai folyamatos fejlesztésével, és átfogó pénzügyi megoldásokkal fűzné szorosabbra partnerségét az agrárvállalkozásokkal. Erről beszélgettünk Zsarnóci Csabával, az OTP Vállalati és Agrár Igazgatóságának agrár fősztályvezetőjével.

Hogyan alakul az OTP Banknál az agrárágazat finanszírozása?

Az OTP Bank a hazai hitelintézeti rendszer egyik meghatározó szereplőjeként, az agrárszektor finanszírozásában is kiemelt szerepet tölt be. Az élelmiszeripari hitelek piacáról elmondható, hogy a korábbi években a finanszírozhatóság feltételeit tekintve banki szempontból is folyamatos javulás volt megfigyelhető. A COVID, a világgazdasági trendek és a geopolitikai események - például az orosz-ukrán háború - azonban napjainkban kedvezőtlen hatással vannak a hitelezési piacra is. Megváltozott a makrogazdasági és kamatkörnyezet - például gyengült a forint-árfolyam, megugrott az infláció, és nőtt a jegybanki alapkamat -, a bizonytalanságok hatására pedig az üzleti és fogyasztói bizalmi indexek is romlottak. Mindezzel párhuzamosan idén az aszály is komoly problémákat okozott a gazdáknak. Az olcsó hitelek korszaka, amely a korábbi éveket jellemezte, véget ért, maradtak ugyan kedvezményes konstrukciók, de a piaci alapú hiteleknek nagyobb lesz a súlya. Az agrárágazat finanszírozása az előttünk álló időszakban is az egyik fő banki prioritásunk marad, de az előbbi folyamatokhoz a kereskedelmi bankoknak, így az OTP-nek is alkalmazkodnia kell.

Mennyivel nőttek meg a mezőgazdaság finanszírozási kockázata az elmúlt évben? Hogyan reagált erre a Bank?

Ahogy már az előbb is érintettük, a magyar agrárszektor most nehéz időszakon megy át. A növénytermesztést, de még nagyobb mértékben az állattartást érzékenyen érintik ezek a folyamatok. Esetenként pénzügyi-finanszírozási gondok mutatkoznak. Így az agrártermelés finanszírozási kockázatai mostanra megnöttek. Bár sok termelőnek vannak pénzügyi tartalékai a korábbi időszak eredményes gazdálkodása révén, a gazdasági szerkezetváltás, az adaptáció, a rentabilitás javítása jó néhányuknál elkerülhetetlennek látszik.

ZSARNÓCI CSABA

**A FINANSZÍROZÁSI MEGOLDÁSOK
KIALAKÍTÁSÁBAN A BANK SZOROSAN -
„SZEMÉLYRE SZABOTTAN” -
EGYÜTTMŰKÖDIK A VÁLLALKOZÁSOKKAL**

Banki finanszírozói oldalról fontos szempont, hogy a gazdálkodók mennyire képesek költségeik növekedését az árakon keresztül elismertetni, biztosítva a profittermelő-, ezáltal hiteltörlesztési képességüket. Az energiaigényesebb ágazatok így most kiemelt fókusszal bírnak a kockázatértékelésünk során. Azt látjuk, hogy az ármozgások hatására az agrárium szereplőinek is szűkül a jövedelmezősége, tehát nehezebb időszaknak néznek elébe. A bizonytalanságok közepette azonban mi továbbra is stabil partnerként segítjük ügyfeleinket. Az természetes, hogy mint minden vállalkozásnál, az agrárvállalkozásoknál is előfordulhat, hogy a környezeti hatások változása miatt az üzleti tervük egyes elemeit újra kell, hogy gondolják. Ez kihatással lehet a banki finanszírozási igényeikre is. Ám mi rég nem pusztán pénzügyi termékeket és szolgáltatásokat kínálunk: szükség esetén a gazdasági és pénzügyi tervek kidolgozásában, a finanszírozási megoldások kialakításában is szorosan - „személyre szabottan” - együttműködünk a vállalkozásokkal, közösen gondolkodunk partnereinkkel. Ez a borongósabb évek átvészelésében, az új lehetőségek megragadásában is segíthet. Fontos emellett azt is megemlíteni, hogy kiemelt célunk, hogy támogassuk a gazdaság zöld átállását a fenntarthatóság érdekében. Úgy gondoljuk, hogy az ágazati szabályozói kényszerek, az új uniós Közös Agrárpolitika keretei és maguk a piaci folyamatok együttesen fogják kikényszeríteni az agrárvállalkozások fenntarthatósági teljesítményének javulását. Mindezek nyomán egyre hangsúlyosabbá válhatnak az energiahatékonysági és fenntarthatósági beruházások.

Az agrármoratóriumban jellemzően mely vállalkozások vesznek részt?

A hitelmoratórium nagyon sok vállalkozásnak jelent segítséget, hiszen a jövő év végéig haladékot kaptak hiteleik törlesztésére. Az agráriumot tekintve leginkább egyéni gazdaságok és kisvállalkozások éltek ezzel a lehetőséggel. A korábbi évek finanszírozási bősége után, most számos gazdálkodónál jelentkezhettek fizetési nehézségek, így a hitelmoratórium mentőövet jelenthet ezek áthidalására, a gazdálkodói potenciál hosszabb távú megőrzésére.

Viszonylag kevés bank vállal szerepet nagyon aktívan a legkisebb őstermelők, családi gazdálkodók hitelezésében.

Az egyik élenjáró az OTP Bank. Hogyan jellemezné, milyen adósok ezek a gazdálkodók?

A tapasztalataink szerint az agrárvállalkozások - legyen szó mezőgazdaságról vagy élelmiszeriparról - kifejezetten megbízható partnerek. Másként fogalmazva jó adósok, válságálló szereplők, köszönhetően az agrártermékekre jellemző stabil piaci igénynek, a gazdaságok jövedelmezőségét támogató uniós normatív támogatásoknak, továbbá a kormányzati támogató eszközöknek és beavatkozásoknak. Fontos látni, hogy bár évről évre számos kihívás nehezíti e vállalkozások tevékenységét, az agráriumban a hitel-bedőlési arány még mindig a legalacsonyabb az ágazatok között, elenyésző a problémás hitelügyletek száma és a hitelállomány volumene. Az agrárium szereplői általában elkötelezett gazdálkodók, rendszerint több évre előre terveznek, ezért a gazdálkodási és termelési körülmények változása, hullámváltozása nem éri őket váratlanul.

A mezőgazdaság finanszírozását is meghatározzák az Agrár Széchenyi Program termékei. A piaci alapú hitelezésre mekkora most a kereslet, milyen versenyképes konstrukciók érhetők még el?

A jelenlegi kamatkörnyezetben az uniós vagy állami támogatással elérhető hitelkonstrukciók természetesen kiemelt érdeklődésre tartanak számot. Valamennyi támogatott hitelkonstrukció közvetítésében részt veszünk. Ám ahogy említettem, mi nem csupán kölcsönöket nyújtunk ügyfeleinknek, hanem átfogó pénzügyi megoldásokat. Partnereinkkel közösen megvizsgáljuk a céljaikhoz igazítható lehetőségeket, és kialakítjuk a számukra legkedvezőbb konstrukciókat, akár pályázati támogatások, támogatott kölcsönök, akár piaci alapú banki hitelforrások bevonásával. Jelenleg is sokan keresik a normatív támogatások előfinanszírozási megoldásait, ahol bizonyos támogatási jogcímek 2 vagy akár 3 éves piaci alapú banki előfinanszírozására is van lehetőség. Emellett exportáló partnereink - deviza bevételükre támaszkodva - a deviza-hiteleink iránt is érdeklődnek, hiszen ezek jelenleg alacsonyabb kamatteherrel járnak.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása mekkora segítséget jelent a gazdálkodóknak az Önök tapasztalatai szerint?

Az AVHGA tevékenysége nélkül ma már szinte elképzelhetetlen az agrárfinanszírozás, a mikrovállalkozások, különösen az őstermelők, a családi gazdálkodók forráshoz jutása esetében. A hitelkérelmet a bankhoz benyújtó gazdálkodók gyakori gondja, hogy nem rendelkeznek elegendő fedezettel, így túl kockázatos a finanszírozásuk. Az alapítványi kezességvállalás fő célja, hogy lehetővé tegye e vállalkozások számára is a hitelfelvételt. Nagy segítség a gazdálkodók számára, hogy nem szükséges a banki hitelek mögé minden esetben ingatlan biztosítékot állítani, illetve az AVHGA kezessége mellett további hitelek felvételére, például hatékonyság növelő beruházások megvalósítására is lehetőség nyílik. Az elmúlt évek bebizonyították, hogy az AVHGA kezessége hatékonyan tudja támogatni az agrárvállalkozások finanszírozási igényeit, egyúttal a Bank piaci érdekeit is szolgálja, igazolja ezt a kezességvállalások magas száma is.

Az agrárfinanszírozást illetően nemrég szervezeti változásokra került sor az OTP Banknál. Mik a terveik az agrárszektor jövőbeni kiszolgálásával kapcsolatban?

Az, hogy az agrárszektor kiszolgálását immár az OTP Bank összevont Vállalati és Agrár Igazgatósága látja el, partnereink számára csak pozitívumot jelent, hiszen üzletpolitikánkban nem hoz változást, ám számos hasznos tapasztalatot csatornázzunk be együttműködéseinkbe a vállalatfinanszírozási terület oldaláról. Az agrárvállalkozások színvonalas és igényeikhez igazított kiszolgálásának tehát az előttünk álló években is kiemelkedő jelentőséget tulajdonítunk. Működésünkben továbbra is fontos szempont a rugalmasság és az alkalmazkodóképesség, illetve hogy igazodjunk a változó piaci- és ügyféligényekhez. Célunk, hogy megerősítve tanácsadói szerepünket, még szorosabba fűzzük partnerségünket ügyfeleinkkel: keressük meg közösen a céljaik eléréséhez szükséges átfogó pénzügyi megoldásokat. A banki termékek és szolgáltatások kínálatának a változó igényekhez igazítását, színésítését tovább folytatjuk. Sőt, ezek mellett biztosítási megoldásokat, lízing konstrukciókat és pályázati segítséget is biztosítunk az állami és az uniós források lehívásához. Termékeink fejlesztésével a hitelezés további növekedését ösztönző finanszírozási megoldásokat igyekszünk kialakítani. Mindehhez természetesen elengedhetetlen az ágazat mélyreható ismerete, illetve az OTP Bank és partnerei közötti bizalom.

Finanszírozás

NÖVEKVŐ MEZŐGAZDASÁGI HITELEZÉS ÉS KEZESSÉGVÁLLALÁS

A Központi Statisztikai Hivatal és az Agrárközgazdasági Intézet adatai szerint a mostani nehéz gazdasági és pénzügyi környezetben is nagyobb lett a mezőgazdaság hitelállománya: 2022. szeptember 30-án hozzávetőlegesen 1026 milliárd forintot tett ki. A kedvezményes hitelek aránya 62, a piaci hitelek részesedése pedig 38 százalékos volt.

Az egyéni gazdaságok hitelállománya elérte a 409 milliárd forintot. A hitelek zöme a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta.

A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya 617 milliárd forintra emelkedett. A növekedés az éven túli hiteleknél jelentkezett, azon belül a beruházási hitelek állománygyarapodása volt érték szerint meghatározó, azonban a hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománynövekedési üteme felgyorsult. A hitelezésből legnagyobb mértékben az állattenyésztési ágazat részesedett.

Az élelmiszeripar hitelállománya is bővült, 2022 szeptemberében elérte a 735 milliárd forintot. Az élelmiszer-feldolgozás hitelállományában is a kedvezményes hitelek domináltak, az élelmiszeripar hiteleinek közel 60 százaléka tartozott ebbe a kategóriába.

Az agrárhitelezésben bekövetkezett változásokat követve az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezessége által garantált hitelállomány is nagyobb lett, 2022 szeptemberében meghaladta az 583 milliárd forintot. Az élelmiszer-gazdaság forrásigényes

ágazat, sajátosságai miatt pedig egyedi finanszírozási megoldásokat igényel. Az AVHGA szerepvállalásának köszönhetően több tízezer gazdálkodó, vállalkozás került be a finanszírozás vérkeringésébe, és a krízisidőszak alatt még tovább nőtt a kezesség iránti igény: az egyéni gazdaságok, őstermelők, családi gazdaságok agrárhiteleinek már 53 százalékát biztosítja alapítványi kezességvállalás. Az alapítványi kezessége most több mint 20 ezer vállalkozás 24 ezer fennálló hitelszerződéséhez kapcsolódik.

Támogatás

TÁMOGATÁSI ELŐLEGFIZETÉS

Ez évben is lehetőség nyílt az egységes területalapú (SAPS) és a zöldítési támogatás esetében előleg folyósítására. 2022-ben mintegy 5 millió hektár mezőgazdasági területre 163 ezer gazdálkodó adott be egységes kérelmet. Tekintettel arra, hogy a magyar mezőgazdaságnak ebben az évben különösen sok nehézséggel (például a COVID-19 járvány gazdasági utóhatásai, súlyos fagykár, állategészségügyi gondok, az inputbeszerzést és a termékértékesítést megnehezítő és költségesebbé tevő nemzeti méretű logisztikai feszültségek, pusztító aszály, az orosz-ukrán háború hatásai stb.) kellett szembenéznie, emelt összegű előlegfizetésre került sor. Az egységes területalapú és a zöldítési támogatás összege megközelíti a hektáronkénti 94 ezer forintot. Az előleg mértéke ennek legfeljebb 70 százaléka lehet. Ez évben is alapvető szempont, hogy minél több gazdálkodó részesüljön egységes kifizetésben, és minél több, az egységes kérelemben

szereplő további jogcímen elkezdődhessen a támogatás utalása, így például az állattenyésztők és a gyümölcsstermesztők termeléshez kötött támogatása esetében is. Most kapták meg a támogatásuk nagyobb részét a fiatal gazdák, a mezőgazdasági kistermelők pedig az egyszerűsített átalánytámogatást. A Magyar Államkincstár 2022 novemberének végéig összesen több, mint 300 milliárd forint támogatási előlegfizetést teljesített. Az adott nehéz gazdasági körülmények közepette a gyors kifizetés különösen fontos, sok termelőnek jelenthet ugyanis alapvető pénzügyi segítséget a mielőbbi utalás. Mivel az idej volt az utolsó kérelembenyújtás a 2015-ben kezdődött uniós agrártámogatási periódusban, rövidesen megkezdődik az érintett gazdálkodók tájékoztatása, hogy minél könnyebben fel tudjanak készülni a következő uniós támogatási ciklus támogatásigénylési szabályaira.

Interjú

TERVSZERŰEN, MAGAS SZINTEN

Kiváló termőhelyi adottságai révén a hajdúvárosként számon tartott Derecske kisváros földjei mindig alkalmasak voltak az intenzív növénytermesztésre. Nem véletlen, hogy a szántóföldön jelen voltak a kertészeti növények is. Ezt az adottságot és hagyományt emelte magas szintre a településen működő Héka Kft. A vállalkozás bemutatására Hoch István ügyvezetőt kértük fel.

Gazdaságunk a leghagyományosabb értelemben vett családi gazdaság. 1989-ben apósommal együtt magángazdálkodók lettünk; korábban mindketten agrármérnökként dolgoztunk. 1992-ben alapítottuk meg a Héka Kft.-t, aminek tagja lett apósom, a - szintén agrármérnök - feleségem is; ő vezeti a könyvelést. Ma már mondhatjuk, hogy a harmadik generáció dolgozik a cégnél, az egyik fiunk ügyvezető, s a menyem a könyveléssel és az adminisztrációval foglalkozik. A tevékenységünk alapja 700 hektár szántóföld művelése, ami jórészt hagyományos növénytermesztést jelent. A gabonafélék mellett konzervipari célra zöldborsót, zöldbabot és csemegekukoricát termelünk, mellette szántóföldi kertészettel is foglalkozunk. A zöldségek közül jelentős a vöröshagyma. Új irányként igyekszünk kialakítani a biotermesztést; öt éve kezdtük az átállást, ma már 80 hektár olyan átállított területünk van, ami megfelel a biotermesztés előírásainak. Területeinket egy-két speciális géptől eltérően saját, korszerűnek számító gépparkkal műveljük. Jelentősebb gépi szolgáltatást zöldborsó, zöldbab és csemegekukorica betakarító gépekkel végzünk, amelyeket elsősorban a környező feldolgozó üzemek vesznek igénybe.

A HÉKA Kft. akkor ruház be a hagyma ágazatba, amikor mások abbahagyják a termelést. Önöknek miért éri meg?

A kilencvenes években már természetünk hagymát a mostaninhoz hasonlóan 30-40 hektár területen. Akkor a korszerűtlen termelési technológiánk és a keleti piac összeomlása miatt megszüntettük. Most azért kezdtük újra, mert nagymértékben csökkent Magyarországon a hagyma vetésterülete. Ennek abban látjuk a fő okát, hogy

sok termelőnél elavult a termesztéstechnológia, hiányoznak a megfelelően hűtött tárolók, feldolgozók, csomagolók, ezért lemaradtunk a versenyben. Látva a piaci rést, két-három év előkészítés után újra indítottuk a hagymaágazatot. Mindezt úgy, hogy a vetéstől az értékesítésig az egész vertikumot egy kézben tartjuk. A termeléshez szükséges összes szántóföldi gépet beszereltük, igyekeztünk a legkorszerűbb gépeket megvásárolni. Építettünk egy 1800 tonna kapacitású hűtőtárolót, az Európában legkorszerűbbnek számító holland technológiával. A beruházás a válogató és csomagoló gépsorral együtt jelentős befektetést igényel. Egyébként nagy kár, hogy a hungarikumot előállító makói kistermelők versenyképtelenné váltak, mert magas minőséget állítottak elő, de ezt a minőséget a mai világban kevesen fizetik meg. A hagyma termőterületünk 90%-án konvencionális terméket állítunk elő. Ennek a piaca részben a feldolgozóipar, konzervgyárak, üzemi konyhák, részben a kiskereskedelem. Esetünkben a kiskereskedelem alatt szinte kizárólag a nagy multi kereskedelmi láncok, és a nekik beszállító csomagolóüzemek értendőek. Két-három hektáron termelünk biohagymát is. A kereskedőknél óriási előny, hogy a néhány darabos hurkától a félkilós-kilós neccen keresztül a 15 kilós zsábig, a rekesztől a Big Bag kiszerezésig - minden csomagolási formát meg tudunk oldani. A számok azt mutatják, hogy ez idáig az üzleti tervnek megfelelően megtértül a beruházás, ami az első lépcsőben 500 millió forint volt, de azután még további befektetésre volt szükség a válogató és csomagoló gépsorok, valamint a raktározás-logisztika teljesség tételére. Azt is látni kell, hogy számításaink szerint pályázati támogatás nélkül nem lett volna rentábilis a fejlesztés. A finanszírozási háttérrel pedig az OTP Bank biztosította beruházási hitellel, amihez nagy biztonságot adott az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége.

A konzervipari zöldségtermesztés helyzetéről a következőket mondta Hoch István ügyvezető:

A konzervipari zöldségeknél csökkent a feldolgozott mennyiség, aminek elsősorban piaci és éghajlati okai vannak. A piacon az élelmiszer árrobbanás okoz gondot, amit a konzervipar nehezen tud követni. Az árutömeget tekintve két lábon áll a feldolgozóipar: egyik a zöldborsó, a másik a csemegekukorica. Zöldborsó híján, csupán kukoricából nem tud megélni az ipar, viszont a zöldborsót olyan súlyosan érinti az éghajlatváltozás, hogy még öntözés ellenére is versenyképtelenné válhat a termesztése. Az öntözött csemegekukoricának valamivel stabilabb a termelési helyzete, de a magas gabonaárakkal nem tud versenyezni. Mi a takarmánykukorica területünket is öntözzük, de értelemszerűen csak annyit, amennyi a zöldségnövények mellett az öntöző kapacitásból telik. Egyébként a területünknek csak a fele öntözhető, de kétharmada öntözhetővé tehető. Az aszály miatt bármennyire is gyenge volt a takarmánykukorica termése, nem számolunk azzal, hogy rövid időn belül eltűnik a termesztésből, inkább úgy látjuk, hogy nagyobbak lesznek az évjáratok közötti különbségek. Ez pedig öntözéssel kiegyensúlyozható, sőt növelhető a termésátlag. Igaz, hogy ennek komoly beruházásigénye van, és jelentős a költségvonata, hiszen a víz is drága, az üzemanyagárak is nőnek, de

HOCH ISTVÁN

TEVÉKENYSÉGÜNK ALAPJA 700 HEKTÁR SZÁNTÓFÖLD MŰVELÉSE, AMI JÓRÉSzt HAGYOMÁNYOS NÖVÉNYTERMESZTÉST JELENT.

KONKRÉT BERUHÁZÁSI ELKÉPZELÉS AZ ÖNTÖZÉS FEJLESZTÉSÉRE. BÁR KORÁBBAN IS GONDOLTUK, DE EZ AZ ÉV MEGGYŐZÖTT BENNÜNKET ARRÓL, HOGY AZ ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSNEK LESZ PRIORITÁSA.

például a búza, sőt a cirok sem terem meg víz nélkül, annak ellenére, hogy jobban bírják a szárazságot. Elképzelhető, hogy egy kicsit mi is elmozdulunk a szárazságtűrőbb növények irányába, de ehhez a piaci igényeknek is erősebben kellene megjelenni, például még nagyon szerény a cirok iránti kereslet. Az ilyen magas áraknál, mint a mostaniak, az öntözés egyértelműen kifizetődő. Minden évben részletesen elemezzük és kiértékeljük, hogy a különböző növényeknek hol van az öntözési fedezeti pontja, és ezen adatok alapján tervezzük meg a következő év öntözéseit. Ebből a szempontból a 2022-es év sok újdonságot hozott.

Egy újabb kitörési pont lehet a biotermesztés, amiről a következőket mondta az ügyvezető:

Kialakult egy viszonylag biztos piacunk, Németországba és Svájcba exportálunk. Az idén a német partnernek sikerült nagyobb mennyiségű biotermesztésű búzát és napraforgót eladni. A konvencionális terményekhez képest 50 százalékkal magasabb árat értünk el. Az még nagy kérdés, hogy mi lesz jövőre. A jelenlegi élelmiszerárrobbanás megbontotta a korábbi rendszert: ahogyan visszaszorult az egzotikus zöldségek, gyümölcsök kereskedelme, a biotermékekéknél is elképzelhető egy hasonló folyamat. Mi egyelőre várunk, nem változtatunk, de nem is változtathatunk, már csak azért sem, mert az átlás sokba került. Speciális gépeket szereztünk be, jelentős beruházásokat valósítottunk meg, mert a biotermény tisztítása, szállítása is bonyolultabb, nagyobb az eszközigénye, és a biológiai termesztéshez szükséges szak tudás megszerzéséhez is évek kellene. A piaci visszajelzések jelenleg nem erősek, inkább azt mutatják, hogy mindenki várakozó állásponton van, várja, hogy meddig tud elmenni az a fogyasztói kör, amely hajlandó többet fizetni az értékesebb termékért. Mi úgy számolunk, hogy marad egy réteg, amelynél nem feltétlenül az árkülönbség határozza meg a fogyasztást, másrészt meg az sem biztos, hogy az árak csökkennek. Az is javít a jövedelmezőségen, hogy a bioterületek esetén magasabb összegű, kiemelt támogatásra lehet pályázni. Arra számítunk, hogy hosszabb távon rendeződik ez a helyzet. Folytatjuk a terület bővítést, a jelenlegi 80 hektár mellett további 120 hektár terület van átállás alatt.

A tervekről szólva a következőket emelte ki Hoch István:

Mint sok vállalkozásnál, nálunk is folyamatos a fejlesztés. Nincs megállás; aki megáll, az lemarad, aki lemarad, tönkre is megy. A digitalizáció szabályosan rátört a mezőgazdaságra, amiből mi sem maradhatunk ki. Most a fejlesztés egyik fő iránya a digitalizáció kiszélesítése. Bár élen jártunk és jelenleg is élen járunk a precíziós termesztési technológiában, az agrotechnikai eszközök mellett

tovább kell szélesíteni a digitalizációt a vállalatirányításban, az árukezelésben, a könyvelésben, a döntéselőkészítés minden szakaszában. Konkrét beruházási elképzelés az öntözés fejlesztése. Bár korábban is gondoltuk, de ez az év meggyőzött bennünket arról, hogy az öntözésfejlesztésnek lesz prioritása. Alakítottunk egy öntözési közösséget 470 hektáron; most az öntözőtelepek tervezésének vége felé, illetve a vízügyi engedélyezéseknél tartunk. A másik fejlesztési elképzelés egy szárító, terménytároló üzem létesítése, amire van egy elnyert pályázatunk. A jelenlegi nehezen tervezhető gazdasági környezet miatt biztonsági okokból egyelőre még nem fogtunk hozzá a szárítóüzem építéséhez; még egy kicsit tartalékolunk. Pontosan látnunk kell a forrásokat és a várható likviditási helyzetünket. Ezek a fejlesztések nagy tőkeigényűek, de stratégiai szempontból nagyon fontosak lesznek. Vállalatunk diverzifikációját és termésbiztonságát nagymértékben növelni fogja. A beruházások megvalósításához valószínűleg banki háttérre is szükség lesz. Nagy könnyebbség, hogy 12 éve magunk mellett tudhatjuk az OTP Bankot. Eddig is segítettek bennünket a beruházási hitelekkel, együttműködtünk a földvásárlásban is, de ha kellett, forgóeszköz hitellel is rendelkezésre álltak. Ez megnyugtató, mint ahogy a hitelek mögött álló Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége is. Ezekkel a lehetőségekkel már elsősorban a gyerekeink élnek, mert bár minden döntést megtárgyalunk a családdal, a döntések következményei és az azzal járó felelősség is egyre inkább az ő vállukon van. Családunkban lényegében megtörtént a generációváltás.

Támogatás

KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS

A 2022. kárenyhítési évben bekövetkezett mezőgazdasági károk után a kárenyhítő juttatás iránti kérelmet 2022. november 30-áig azok a károsult gazdálkodók nyújthatták be, amelyek a 2022. évi kárenyhítési időszakban bejelentették kárukat. A kérelmet 2022-ben is a szokásos módon a Magyar Államkincstár erre szolgáló internetes felületén lehetett beadni. A kérelem a benyújtási határidőn belül frissítve többször is benyújtható, a Kincstár és az agrárkár-megállapító szerv a 2022. november 30-án 24 óráig utolsóként beérkezett kérelmet veszi figyelembe. A kárenyhítő juttatás iránti kérelemtől legkésőbb 2023. március végéig születik döntés, az igazoltan károsult gazdák ez alapján kapják meg a kárenyhítő juttatást.

A kárenyhítő juttatás alapját a tárgyévi hozamérték és a referencia hozamérték különbsége, azaz a hozamérték-csökkenés (termelési-érték-kiesés) képezi. A kárenyhítő juttatás összege legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százalékáig terjedhet, amennyiben a

károsult gazda rendelkezik megfelelő mezőgazdasági biztosítással. A mezőgazdasági termelő a kárenyhítő juttatás felére jogosult, ha az adott kárenyhítési évre vonatkozóan az üzemi szintű referencia hozamértéke legalább felének mértékéig nem kötött az adott növénykultúrára jellemző aszály, belvíz, felhőszakadás, jégeső, mezőgazdasági árvíz, tavaszi fagy, őszi fagy, téli fagy, illetve vihar káreseményre kiterjedő hatályú mezőgazdasági biztosítást.

A kárenyhítő juttatás iránti kérelemben a növénykultúra tárgyévi- és referencia hozamértéke az Agrárminisztérium által megadott referenciaárak felhasználásával állapítható meg. Ha egy növénykultúra esetében a termelőnek nem áll rendelkezésre a referencia-időszak valamelyik évére saját hozamadata, akkor a referencia-hozam meghatározásához az ugyancsak közzétett 2017-2021. évi átlaghozam-adatok használhatók fel. A 2022. évi átlaghozam-adatok is elérhetőek, amelyeket kizárólag akkor kell alkalmazni a kárenyhítő juttatás iránti kérelemben, ha a termelőnek azért nem áll rendelkezésre az idei évi saját hozamadata, mert a növénykultúra betakarítási szintje nem érte el a szokásos mérték felét.

AZ ŐSHONOS ÁLLATFAJTÁK MEGŐRZÉSÉT SEGÍTŐ TÁMOGATÁS

A Vidékfejlesztési Programban „A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése” című (VP4-10.2.1.1-21 kódszámú) pályázati felhívás keretében 2023. január 2. és 2023. január 31. között adhatják majd be

pályázatukat az érintett gazdálkodók. A felhívás célja az alacsony létszámú védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták életképes állományának fenntartása azok természetes helyén, a fajták ha-

gyományos tartási, takarmányozási körülményei között. A támogatható körbe számos állatfajta tartozik, így például a szürke szarvasmarha, a bivaly, különféle ló-, tyúk-, juh- és sertésfajták, továbbá olyan különlegesebb állatok is, mint a fekete mangalica sertés, az akhal-teke és a muraközi ló, a kárpáti borzderes szarvasmarha. Az egyes állatfajta egyedekre külön-külön meghatározott éves támogatási mértékek kerültek meghirdetésre. A fenntartási kötelezettségvállalási időszak 2024. december 31-ig tart. A pályázati felhívás első, 2022. januárjában lezajlott szakaszában várakozáson felüli volt az érdeklődés. Az előzetesen kalkulálthoz képest lényegesen több állattartó, jelentősen nagyobb állatlétszám után adott be támogatási kérelmet. Mostanra a beadott kérelmek 90 százaléka elbírálásra került. Eddig több mint 1700 gazdálkodó számára bocsátottak ki támogató okiratot.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingószámmal vagy ingatlanlallal rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Támogatás

BAROMFI ÁLLATJÓLÉTI TÁMOGATÁS

A Vidékfejlesztési Programban meghirdetésre került a „**Baromfi állatjóléti támogatás**” című (VP3-14.1.4-22 kódszámú) pályázati felhívás. A konstrukció célja a baromfi ágazat fejlesztésének ösztönzése arra összpontosítva, hogy a gazdálkodók maradéktalanul betartsák az állatok javát szolgáló szigorú higiéniai és takarmányozási előírásokat. Az emiatt növekvő kiadásaik ellensúlyozására kaphatnak támogatási forrást. Támogatott tevékenységek: az állatsűrűsége vonatkozó kötelezettségvállalás betartása; az állatok mechanikai sérülésének megakadályozása; a takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása; alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő etetés megoldása. A gazdálkodók állategységre meghatározott vissza nem térítendő támogatáshoz juthatnak hozzá. Azok a mezőgazdasági termelők pályázhatnak, amelyek a nyilvántartási rendszerben az állatok tartójaként szerepelnek, illetve valamennyi állategységügyi nyilvántartási és nyomkövetési kötelezettségnek eleget tesznek, és betartják az állategységügyi és állatvédelmi szabályokat. Támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség. Többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, illetve központi költségvetési szerv csak akkor nyújthat be támogatási

kérelmet, ha ahhoz a Kormány előzetesen hozzájárult, és az erről szóló dokumentumot kibocsátotta. A rendelkezésre álló támogatási keretösszeg 15 milliárd forint. A támogatási kérelmek beadására 2022. november 15. és december 15. között, valamint 2023. szeptember 15. és október 15. között van lehetőség.

Az uniós agrártámogatási rendszerben a baromfitartók számára eddig alapvetően beruházásokat segítő támogatási lehetőségek álltak rendelkezésre. Ez egészült ki most a magasabb szintű állatjóléti követelményeket kompenzáló támogatási formával. A pályázati konstrukció meghirdetése azt is maga után vonja, hogy a kettős finanszírozás elkerülésére vonatkozó uniós előírásokra tekintettel a nemzeti költségvetésből finanszírozott baromfi állatjóléti támogatások közül kivételre kerülnek a Vidékfejlesztési Programban most megjelent állatjóléti tevékenységek. A VP-s kiírásban szereplő állatjóléti tevékenységek az előttünk álló években is támogathatók lesznek uniós forrásból. Bekerültek ugyanis a Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégiai Tervbe, támogatásukra 2023-tól a Terv alapján kidolgozott pályázati kiírás alapján lesz lehetőség.

Támogatás

AZ ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK MEGHOSSZABBÍTÁSA

Az öntözési és a vízgazdálkodási ágazat fejlesztését egyaránt kiemelt fejlesztési területként kezeli az Agrárminisztérium. Ezért annak érdekében, hogy minél nagyobb számú és értékű beruházás valósulhasson meg, a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett „**A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése**” című (VP2-4.1.4-16 kódszámú) és „**Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása**” című (VP5-16.5.2-21 kódszámú) pályázati felhívások határideje egyaránt meghosszabbításra került. Így a támogatási kérelmeket 2023. június 30-ig lehet benyújtani.

A vízgazdálkodási beruházásokat támogató kiírás átfogóan biztosít fejlesztési forrást valamennyi, az öntözéshez kapcsolódó tevékenységhez. Így többek között tározótérek, új vízkivételi művek kialakításához, új öntözőgépek és csővezetékek telepítéséhez és az elavult öntözőrendszerek elemeinek cseréjéhez. A támogatási konstrukció most meghosszabbított pályázati időszakában már a csatornák kotrásához, karbantartásához szükséges gépek, például önjáró kotrógépek beszerzéséhez is igényelhetnek a gazdálkodók támogatást. Az agrárkormányzat a rendelkezésre álló vízkészlet hatékonyabb felhasználását is szem előtt tartva ösztönzi a termelők öntözési közösségekbe szerveződését. Az ezt szolgáló másik támogatási kiírás meghosszabbítása alapján további fejlesztési lehetőség nyílik a meglévő, közös érdekeltségű öntözőtelepek közös üzemeltetésére és az új öntözési beruházások előkészítésére.

A szóban forgó két kiírás keretében eddig már csaknem 50 milliárd forint támogatást ítélt meg a gazdálkodóknak. Az öntözésfejlesztés megkülönböztetett szerepét jelzi, hogy az előttünk álló évek agrár- és vidékfejlesztési támogatási rendszerét körvonalázó magyar Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégiai Tervben a 2022 utáni időszakban további 70 milliárd forintot terveznek ilyen célú fejlesztések támogatására fordítani. A szaktárca egyik prioritása, hogy az öntözött területek nagysága a következő időszakban folyamatosan és jelentősen emelkedjen. Épp az idei, súlyos aszályhelyzettel érintett év világított rá arra, hogy öntözéses gazdálkodás nélkül biztonságos mezőgazdasági termelést egyre kevésbé lehet folytatni.

TANYÁK INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSE

Az agrárkormányzat kiemelt figyelmet fordít a vidéki településeken élők életminőségének javítására, a vidék népességmegtartó képességének erősítésére. Az ezt szolgáló fejlesztések megvalósítását segítve a „Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései” című (VP6-7.2.1.4-17 kódszámú) pályázati felhívás keretében az elmúlt időszakban rendszeresen lehetett támogatási kérelmeket beadni, és

azok alapján folyamatosan születnek meg a támogatói döntések. Legutóbb közel 180 nyertes pályázó részére került kiküldésre támogatói okirat. Így újabb 700 millió forintot meghaladó támogatás segíti a tanyán élőket. A támogatási konstrukció 2022 őszén módosításra került: a felhívás hét újabb pályázat beadási szakasszal egészült ki. A támogatási kérelmek benyújtására pedig 2023. június 5-ig lesz lehetőség.

A KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA MAGYAR STRATÉGIAI TERVÉNEK JÓVÁHAGYÁSA

Az Európai Bizottság elfogadta Magyarország Közös Agrárpolitikához (KAP) kapcsolódó Stratégiai Tervét. A tervben egyaránt figyelembe vételre kerültek a fenntarthatóság, az élelmiszerbiztonság és a vidék megerősítésének szempontjai. A 2027-ig tartó időszakban az uniós agrár- és vidékfejlesztési támogatások, a hazai költségvetési hozzájárulással együtt minden eddiginél nagyobb segítséget nyújtanak a vidékfejlesztés, a gazdálkodók és élelmiszerfeldolgozók számára. A KAP Stratégiai Terv közel 2500 milliárd forint közvetlen ágazati agrártámogatás, illetve mintegy 2900 milliárd forint vidékfejlesztési forrás felhasználási feltételeit tartalmazza. Ez azért lehetséges, mert a kormány úgy döntött, hogy az uniós jog adta maximális mértékben, 80 százalékban biztosít nemzeti kiegészítő finanszírozást az uniós források mellé. Az új támogatási rendszer végrehajtásához szükséges intézményi, végrehajtási, informatikai felkészülés már elkezdődött.

A most elfogadott Stratégiai Tervben megfogalmazott célok megvalósításában az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes kezességvállalásának is alapvető szerepe lesz. Az AVHGA kezességnyújtó tevékenysége – mint kockázatsökkentő eszköz – a 2023 és 2027 közötti években jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy a bankok aktív hitelezési tevékenységgel járuljanak hozzá a hazai élelmiszer-gazdaság és a vidék előrelépéséhez. A fejlesztési projektek nagyobb arányban valósulnak meg, ha a támogatásokat kedvezményes kezességvállalás egészíti ki. Az agrárszektor pályázataihoz kapcsolódva nagyobb lehet a banki finanszírozói kockázatvállalási hajlandóság. A támogatott projektek finanszírozásához kapcsolódó hitelintézeti termékek (támogatás-megelőlegező és beruházási önerő hitelek, támogatási előleghez szükséges bankgarancia, kiegészítő forgóeszközhitel) létrejöttében és működtetésében egyaránt segít az AVHGA kedvező feltételű kezessége.

